

Zoologisk Literatur i Norge

i Aarene 1879 og 1880,

ved Robert Collett.

---

a. Almindelig Zoologi.

SARS, G. O. *Nogle Bemærkninger om den marine Faunas Character ved Norges nordlige Kyster* (Tromsø Museums Aarshefter. II. p. 58—64. Tromsø 1879). Med 2 Kartskitser.

Medens den marine Fauna's Character paa Atlanterhavets americanske Side er udpræget arctisk ikke blot nordenfor Polarcirkelen, men endog langt søndenfor denne, idet den sydover strygende Polarstrøm her har bevirket en Fremtrængen af det arctiske Element lige ned til Cap Cod, (omtrent under Roms Bredde), ere Forholdene anderledes paa Europas Nordvestkyst. Ved Norges nordlige Kyster begynder i Hovedsagen den arctiske Region først nordenfor Polarcirkelen, idet den varme Atlanterhavsstrøm trænger de sydlige Dyreformer videre og videre mod Nord. Men ligesom der paa den americanske Side altid i de mere lukkede Fjorde og Bugter vil iagttages en ubetydelig Tilblanding af sydlige Former, der maa opfattes som Resterne af den oprindelige sydlige Fauna, som nu har maattet vige for det nordfra fremtrængende arctiske Element, vil der ligeledes langs Norges Vestkyst kunne spores en mærkelig, men omvendt Forskjel paa Havfaunaens almindelige Character i de dybe Fjorde, og ude i eller langs det aabne Hav. Medens paa det sidste Sted Faunaen overalt er stærkt opblandet med sydlige Former, have de mere lukkede Fjorde, der ere beskyttede mod Havets umiddelbare Paavirkning, og som tillige besidde tilstrækkelig Dybde, vist sig

at være bedre egnede til at opretholde det oprindelig arctiske Element i Faunaen uforandret. Denne Havfaunaens sydlige Character langs Havkanten vedligeholder sig næsten lige op til Nordcap, hvorimod det arctiske Element kan paavises i de indre og dybe Fjorde endnu langt søndenfor Polarcirkelen. Østenfor Nordcap, hvor Golfstrømmen ophører at gjøre sig gjældende, er derimod Faunaen udpræget arctisk saavel i Fjordene, som i det aabne Hav.

2 autographiske Kartskitser udvise den sydlige Grændse for Havfaunaens arctiske Region paa den nordlige Halvkugle.

b. Vertebrata.

COLLETT, ROBERT. On a new Fish of the genus *Lycodes* from the Pacific (Proc. Zool. Soc. Lond. 1879, 25de Marts, p. 381—382.) Med et Træsnit.

Lycodes pacificus, n. sp. fra Japan, beskrives. Paa Grund af de manglende Vomerin- og Palatintænder, en Ejendommelighed, hvorved den afviger fra samtlige øvrige Arter af Slægten, ansees den som maaske rettest at burde udgjøre en distinct Slægt (*Lycodopsis*). Exemplaret tilhører Berliner-Musæet.

I Proc. U. S. Nat. Mus. for 1879 er Arten atter opstillet som ny af Prof. Lockington, (som var ubekjendt med ovenstaaende), under Navn af *Leurynnis paucidens*, n. gen. & sp., i en Afhandling, der er trykt 25de Marts 1880. Den angives her som ikke sjelden paa Torvet i San Francisco.

COLLETT, ROBERT. Meddelelser om Norges Fiske i Aarene 1875—78 (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1879, No. 1, pp. 107.) Med 1 Pl.

Udgjør det første samlede Supplement til Forfatterens i 1874 udgivne Afhandling: „Norges Fiske, med Bemærkninger om deres Udbredelse“¹⁾. I de forløbne 4 Aar have ganske væsentlige Tillæg til Kundskaben om Fiskenes Udbredelse i Norge kunnet erhverves. Af de 188 Arter, som i 1874 opgaves at tilhøre Landets Fauna, har Forf. senere troet at burde udelukke 2,

¹⁾ Tillægshäfte til Forh. Vid. Selsk. Chra. 1874, pp. 240; med 2 Pl. og 1 Kart.

nemlig *Brama raji* og *Coregonus nilssonii*; derimod ere i de seneste Aar tilkomne 5 Arter, nemlig *Anarrhichas latifrons*, Steenstr. (Finmarken), hidtil blot kjendt gennem Skelettet fra Grønland, *Lycodes frigidus*, Coll. (Lofoten, Nordh. Expd.), *Mugil capito*, Cuv. (sydl. Norge), *Pelamys sarda*, Bl. (Christianiafjorden), samt *Pelamys unicolor* (Christianiafjorden, fejlagtigt opstillet som en ny Art under Navn af *Thynnus peregrinus*). Desuden opstilles *Sebastes viviparus*, Kr. som en distinct Art, saaledes at det samlede Antal nu udgjør 192; af disse ere dog 2 indførte (nemlig *Cyprinus carpio* og *Tinca vulgaris*).

Som Meddelelser af almindeligere Interesse kunne nævnes Observationer angaaende Forplantningsforholdene hos *Sebastes marinus*, hos de transparente Gobiider (*Latrunculus* og *Crystallogobius*), samt hos *Mallotus villosus*; fremdeles Oplysninger om en ukjendt *Sebastes*-artet Fisk fra Nordland, hentet fra en ældre utrykt Kilde, samt Fundet af nye Exemplarer af *Cottunculus microps* (Thronhjemsfjord), *Cottus lilljeborgii* (Christianiafjord, Fosen), *Pterycombus brama* (Hammerfest), *Trachypterus arcticus* (Tromsø, Finmarken), *Motella septentrionalis*, (Lofoten), *Arnoglossus laterna* (Christianiafjorden), *Scopelus mülleri* (Aalesund), *Scombrosox saurus* (Nordland), *Orthogoriscus mola* (Fredrikshald), samt *Alopecias vulpes* (Christianiafjord). Af Slægten *Liparis* er opført en hel Række navngivne Varieteter, hvoraf 10 henføres under *L. lineatus*, 8 under *L. montagui*. Af *Selachus maximus* angives det sidste indenlandske Exemplar at være dræbt i Vestfjorden (Lofoten) omtr. 1868.

Af *Pelamys unicolor* („*Thynnus peregrinus*“) og *Anarrhichas latifrons* gives udførlige Beskrivelser, samt Figurer, tagne i Lystryk.

COLLETT, ROBERT. Om den saakaldte *Thynnus peregrinus*, Coll. 1879 (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1879, No. 15, pp. 3.)

Opstillingen af Forfatterens nye Art *Thynnus peregrinus* (i den ovenfor nævnte Afhandling: „Medd. om Norges Fiske i Aarene 1875—78“, p. 20), efter et Par i Christianiafjorden i 1876 fangede Individuer, var begrundet i den Omstændighed, at Slægten *Pelamys* hos Dr. Günther (Cat. Fish. Brit. Mus. vol. 2, p. 362)

var tillagt en fejlagtig Diagnose („vomer unarmed“,) ifølge hvilken de nævnte Exemplarer maatte udelukkes fra denne Slægt. Senere Undersøgelser have overbevist Forf. om, at hans Art er identisk med *Pelamys (Orcynopsis) unicolor*, Geoffr.

COLLETT, ROBERT. Om to for Norges Fauna nye Dybvandsfiske (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1880, No. 8, pp. 10). Med 1 lithogr. Pl.

De 2 ny tilkomne Arter ere: *Careproctus reinhardi*, Kr. 1862, hvoraf Forf. havde havt Lejlighed til i Riks-Musæum i Stockholm at undersøge 4 unge Individuer, optagne fra 350—370 Favnes Dyb udenfor Arendal Sommeren 1879, samt *Scopelus resplendens*, Rich. 1845, oprindeligt beskrevet fra Guineakysten, hvoraf mindst 3 Individuer vare erholdte under Sildefiske i Trondhjemsfjorden i Dec. 1879 og Jan. 1880. Forf. antager, at denne sidste mærkelige Form maa være stationær paa denne Localitet, hvilket yderligere er bestyrket ved Fundet af flere senere Exemplarer; det største undersøgte Individ havde en Totallængde af næsten 150 mm. En lithogr. Planche, der fremstiller denne Art, ledsager Afhandlingen.

COLLETT, ROBERT. Den norske Nordhavs-Expedition 1876—1878. Zoologi. Fiske. pp. 166. Med 5 (Dobbelt) Plancher, 3 Træsnit og 1 Kart. Chra. 1880.

Udgjør det første Hefte af General-Beretningen om Nordhavs-Expeditionens videnskabelige Resultater, og omhandler de under de 3 Togter indsamlede Dybvandsfiske. Det samlede Antal Arter, der her ere mere eller mindre udførligt behandlede, udgør 32, hvoraf 6 vare tidligere ubeskrevne, nemlig *Raja hyperborea*, *Liparis (Paraliparis) bathybii*, *Lycodes frigidus*, *Lycodes pallidus*, *Lycodes lütkenii*, *Lycodes muraena*, samt *Rhodichthys regina*; alle disse have tidligere i de af Forf. udgivne foreløbige Oversigter (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1878, No. 4 og No. 14) været tildelte Diagnoser og kortere Beskrivelser; *Lycodes lütkenii* er dog paa det sidste Sted henført foreløbig under *L. reticulatus*, Reinh.

Det egentlige Udbytte af Dybvandsfiske erhvervede Expedi-

tionen først under det sidste Togt, Sommeren 1878, da Havstrækningen mellem Finmarken, Novaja Zemlia, Jan Mayen og Spitsbergen blev undersøgt. Der var til dette Togt forskaffet et særeget Trawl-net af betydelige Dimensioner, der viste sig i høj Grad hensigtsmæssigt til Erhvervelse af Dybvandsfiske paa saadanne Localiteter, hvor dets Anvendelse idethele var mulig, og gjentagne Gange ophentedes Individuer fra en Dybde af mellem 1000 og 1300 Favne. Af det indsamlede Materiale knytter den største Interesse sig til Slægten *Lycodes*, hvoraf ialt erhvervedes 29 Individuer, tilhørende 6 Arter, og som ogsaa i Beretningen er Gjenstand for den udførligste Behandling. For at fuldstændiggjøre Oversigten over de behandlede Arter af denne endnu temmelig ufuldstændig kjendte Slægt er vedføjet en bibliographisk Oversigt over Slægtens Literatur, der omfatter 38 forskellige Afhandlinger.

Flere af de øvrige behandlede Arter vare ligeledes kun ufuldstændigt kjendte eller beskrevne, saaledes *Onos reinhardi*, Kr., der hidtil ikke havde endog en Diagnose at opvise, *Careproctus reinhardi*, o. a. Det mærkeligste af de erholdte Individuer er *Rhodichthys regina*, der udgjør en tidligere ukjendt Slægt og Art af Ophidiidernes Familie, udmærket ved sit nøgne, halvt transparente Legeme, uvæbnede Hoved, lange traadformige Ventraller, ejendommelige Stilling af Anus, og den intens carmosinrøde Farve, i Forening med den for Familien ret betydelige Størrelse. Den optoges fra et Dyb af næsten 1300 Favne, omtrent lige langt fra Finmarken, Spitsbergen og Jan Mayen.

Arbejdet er særdeles smukt udstyret i stor Folio, og forsynet med engelsk Text ved Siden af den norske. De ledsagende 5 Dobbeltplancher, der indeholde ialt 39 Figurer, ere udførte i Central-Trykkeriet i Stockholm, og høre til de bedste Afbildninger af Fiske, der ere udførte her i Norden. Et Kart, der er udarbejdet i det private Opmaalings-Contor i Christiania, angiver de forskjellige Stationer, paa hvilke de omhandlede Fiske erhvervedes.

COLLETT, ROBERT. **Glaciale Mergelboller med indesluttede Fiskelevninger fra Bejeren i Salten** (Tromsø Museums Aarshefter III. p. 96—104. Tromsø 1880).

Omhandler en liden Samling glaciale Mergelboller med indesluttede Levninger af Fiske fra et nyt Findested, nemlig Bejeren i Salten. Bollerne fra denne Localitet have, hvor det specielle Findested kan opgives, været indsamlede paa Gaarden Storjords Grund, omtr. 200' o. H., og tilhøre Musæerne i Tromsø og Trondhjem; 35 Stykker undersøgtes, der alle blot tilhørte *Mallothus villosus*, samt en eller et Par Arter *Gadus*, der ikke nærmere kunde bestemmes.

COLLETT, ROBERT. **Nogle Bemærkninger i Anledning af Hr. Cand. L. Stejnegers Afhandling: „Underslægten *Lanius* med særligt Hensyn paa dens norske Arter“.** (Arch. f. Math. og Naturv. 4 B. 2 H. 1879, p. 180—187.)

Indeholder en kritisk Gjennemgaaelse af et i ovennævnte Tidsskrifts 3die Bind af Cand. Stejneger forfattet Arbejde over Lanierne. Artsberettigelsen af *L. bairdi*, Stejneger 1878, drages i Tvivl, og dens Benævnelse angives som anticiperet ved *Lanius (Collyrio) ludovicianus*, var. *robustus*, Baird 1873. *Lanius major*, (Cab., Schal. Stejneger), der af Hr. Stejneger var paavist fra Norge, og hvis Artsberettigelse samtidig søgtes opretholdt, antages af Forf. blot at udgjøre en Form af *L. excubitor*.

STEJNEGER, LEONHARD. **Fremdeles om Underslægten *Lanius* og dens norske Arter** (Arch. f. Math. og Naturv. 4 B. 3 H. 1879, p. 262—270).

Udgjør et Svar til Collett's ovenfor anførte Kritik af Forfatterens Afhandling om Lanierne. En ny Diagnose af de efter Forfatterens Mening distincte Arter *Lanius major* og *L. excubitor* meddeles.

COLLETT, R. **Bemærkninger til Hr. Stejnegers Gjensvar** (Arch. f. Math. og Naturv. 4 B. 3 H. 1879, p. 271—279). Med 6 Træsnit.

Indeholder en Imødegaaelse af flere Puncter i det oven-

for anførte Gjensvar af Hr. Stejneger angaaende Lanierne. Forf. søger ved Hjælp af 6 oplysende Træsnit atter at vise, at den saakaldte *Lanius major*, (Cab. Schalow, Stejneger) ikke kan opfattes som en særskilt Art, men en med den typiske *L. excubitor* ved tydelige Overgange forbunden Form.

STEJNEGER, LEONHARD. **Er *Lanius excubitor* L. og *L. major* Pall. disticte eller ej?** (Arch. f. Math. og Naturv. 5 B. 3 H. 1880, p. 274—281).

Forf. haandhæver fremdeles sin Opfatning af de to omhandlede Formers Artsforskjellighed, og anser det i dette Spørgsmaal for uvæsentligt, om der mellem dem kan paavises Mellemed. Han antager, at *L. major* Pall. er indvandret i Landet nordenfra, *L. excubitor* søndenfra, og slutter, at „*L. major* intet har at skaffe med *L. excubitor*.“

Til denne Afhandling har R. Collett vedføjet en Bemærkning i samme Hefte p. 368, hvori gjøres opmærksom paa en senere, af Prof. Reinhardt i Vid. Medd. Naturh. Foren. Kbhvn. 1879—80, p. 387, indført Afhandling, der omhandler samme Spørgsmaal¹⁾.

STEJNEGER, LEONHARD. **Bidrag til Vestlandets ornithologiske Fauna** (Nyt Mag. f. Naturv. 25 B. 2 H. 1879, p. 141—144).

Indeholder Bemærkninger om en Del paa Norges Vestkyst mindre hyppigt forekommende Fugle. *Cygnus minor* omtales som forefunden ved Stavanger i 1879; denne Art var tidligere blot med Tvivl opført som tilhørende Norges Fauna.

STEJNEGER, LEONHARD. ***Tylas strophiatus*, eine neue Vogelart von Madagascar** (Ornith. Centralbl. IV Jahrg. No. 24, p. 182—183. Berlin 1879.)

Diagnose meddeles af *Tylas strophiatus*, n. sp., der angives at staa *T. albigularis*, Schleg. nær, men adskiller sig fra denne hovedsagelig ved et graat Tverbaand over Brystet.

¹⁾ Hertil kan yderligere føjes en i Journ. f. Ornithologie, 1880, p. 148, af E. v. Homeyer indtagen Afhandling.

STEJNEGER, LEONHARD. **Beiträge zur Ornithologie Madagascars** (Nyt Mag. f. Naturv. 24 B. 4 H., 1879, p. 289—295.)

Fra Madagascar har Bergens Musæum i afvigte Aar modtaget en liden Samling Fugleskind, 24 i Antal, der af Forf. henføres til 13 Arter. En af disse, *Artamia annae*, beskrives som ny; denne Art staar nærmest *A. leucocephala*, men adskiller sig fra denne ved den metallisk blaasorte Overside, og et hvidt Tverbaand over Overgumpen. Af samtlige Exemplarer gives Udmaalinger af Næb, Vinger, Hale og Tars.

STEJNEGER, LEONHARD. **Zweiter Beitrag zur Ornithologie Madagascars** (Nyt Mag. f. Naturv. 26 B. 1 H. 1880, p. 1—11.)

Et Par nylig indløbne mindre Samlinger fra Madagascar, den ene i Musæet i Stavanger, den anden i Bergens Musæum, tilsammen 21 Arter, ere bestemte af Forf. Af den af Forf. i Orn. Centralbl. B. 4. (1879) beskrevne *Tylas strophiatius* gives en udførlig Beskrivelse; ligesaa af *Polyboroides radiatus* (Scop.), samt Hunnen af *Artamia annae*, Stejneger (Nyt Mag. f. Naturv. 24 B. p. 291), hvoraf foreligge 2 nye Individuer, en Han og en Hun.

SARS, G. O. **Fortsatte Bidrag til Kundskaben om vore Bardehvaler.** „Finhvalen“ og „Knølhvalen“ (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1880, No. 12, pp. 20.) Med 3 autogr. Pl.

Under Forfatterens Ophold i Finmarken for at undersøge Loddefiskeriet Vaaren 1879 havde han Lejlighed til at anstille nærmere Undersøgelser over de Bardehvaler, der fanges ved Føyns Etablissement ved Vadsø, nemlig *Balaenoptera musculus*, der af Føyn benævnes Finhvalen, og *Megaptera boops*, som har Navnet Knølhval. Om den første har han allerede ved et Par tidligere Lejligheder givet Oplysninger, og hans Bidrag bestaar derfor væsentlig i Supplering af de oprindelige Beskrivelser, samt i Meddelelse af en ny og corrigeret Figur. Af væsentlig Interesse er den Oplysning vedrørende denne Art, at Kjævepartiets Farvetegning er constant assymetrisk, saaledes at hele den venstre Side er mørk ligesom Ryggen, den højre Side hvid som Bugen.

Af *Megaptera boops*, der tidligere kun var ufuldkomment

kjendt og beskrevet, gives en udførligere Beskrivelse, ledsaget af en fortræffeligt udført Figur, der i væsentlig Grad berigtiger de tidligere ufuldkomne Afbildninger af denne Art. Et Individ, en fuldvoxen Hun, der blev indfanget under hans Ophold i Vadsø, gav ham Lejlighed til at nøje undersøge denne Arts ydre Form, medens den allerede var afspækket og ophugget, inden han kunde faa undersøgt de indre Dele. Imidlertid fandtes den at indeholde et Foster, der nu opbevares paa Univ. Mus., og som, uagtet dets unge Alder, giver Forf. Anledning til at constatere det tidligere af Eschricht o. a. paapegede Factum, at allerede Foetus i det væsentlige have de specielle Characterer udviklede, som udmærke det udvoxede Individ.

STORM, V. **Nogle Forøgelse til den zoologiske Samling af Vertebraternes Række** (Kgl. N. Vid. Selsk. Skr. 1879, p. 127—131 T.hjem 1880).

Omhandler de vigtigste af de Vertebrater, der i Aaret 1879 ere indlemmede i den zoologiske Samling. De mærkeligere af disse vare *Cygnus minor*, der udførligt beskrives efter ældre og yngre Individuer, *Argyropelecus olfersii*, Cuv., samt *Scopelus resplendens*, Rich. Den sidstnævnte Art er ovenfor omtalt.

c. Mollusca.

ESMARK, BIRGITHE. **Bidrag til Kundskaben om Norges Land- og Ferskvandsmollusker i forskjellige Egne af Landet** (Nyt Mag. f. Naturv. 25 B. 3 H., 1880, p. 215—223).

Blandt de af Forf. ved Langesund indsamlede extramarine Mollusker opstilles som ny for Videnskaben en *Hyalina*, under Navn af *H. norvegica*. Ny for Norges Fauna er *Planorbis spirorbis*, Lin. fra Hvaløerne. Afhandlingen indeholder iøvrigt Opregning af nye Findesteder for et stort Antal af vore mindre hyppige Arter.

FRIELE, HERMAN. **Ueber die Variationen der Zahnstructur bei dem Genus Buccinum** (Jahrb. d. d. Malac. Gesellsch. 6 Jahrg. 3 H. 1879 p. 256—263). Med 3 Pl.

Medens det efterhaanden er bleven erkjendt af Nutidens

Malacologer, at Bygningen af Tungen (*radula*) hos Gasteropoderne afgiver idethele værdifulde Characterer til Distinction mellem Familier og Slægter, og i de fleste Tilfælde ogsaa mellem Arterne, er der dog enkelte af disse Slægter, hvor Arterne i denne Henseende udvise en betydelig Variation inden de forskjellige Individuer. En saadan Slægt er *Buccinum*, hvis Tænder paa *radula* ere saa lidet constante i Antal og Anordning, at de ere ganske uden Værdi ved Artsdistinctionen, og Forf. paaviser Omfanget af denne Variation hos 8 nordatlantiske Arter. Foruden hos den nævnte Slægt har han fundet Forholdet varierende hos Slægterne *Sipho* og *Pleurotoma*. 3 Plancher ledsage Afhandlingen.

FRIELE, HERMAN. **Catalog der auf der norwegischen Nordmeerexpedition bei Spitzbergen gefundenen Mollusken** (Jahrb. d. d. Malac. Gesellsch. 6 Jahrg. 3 H. 1879, p. 264—286).

Under den norske Nordhavs-Expedition blev ved Spitsbergen fundet og opbevaret af Mollusker ialt 138 Arter, hvoraf 2 ere Brachiopoder, 47 Conchiferer, 1 Solenoconchie, 83 Gasteropoder, 2 Pteropoder og 3 Cephalopoder. Naar hertil lægges de Arter, der ikke observeredes under Expeditionen, men tidligere ere bekendte fra denne Øgruppe, vil det samlede Antal Mollusker fra Spitsbergen være: af Brachiopoder 4, af Conchiferer 52, af Solenoconchier 1, af Gasteropoder 105, af Pteropoder 2, og af Cephalopoder 3 Arter, tilsammen 167 Arter.

Af nye Arter beskrives *Lyonsiella jeffreysii*, *Cyclostrema profundum*, *Natica bathybi*, *Rissoa griegi*, *Rissoa semipellucida*, *Trichotropis inflata*, *Admete contabulata*, *Neptunea ossiani*, *Sipho hansenii*, *Sipho virgata* og *Sipho danielsenii*, ialt 11 nye Arter.

d. Crustacea.

SARS, G. O. **Nye Bidrag til Kundskaben om Middelhavets Invertebratfauna. II. Middelhavets Cumaceer** (Arch. f. Math. og Naturv. 3 B. 4 H. 1878, p. 460—512; 4 B. 1—2 H. 1879, p. 1—144.) Med 60 autogr. Pl.

I 1877 udgav Prof. Sars i 2det Bind af Arch. f. Math. og Naturv. sit første Bidrag til Kundskaben om Middelhavets In-

vertebrater, Resultaterne af hans Rejse i disse Egne Vinteren 1876, og gjorde dengang Krebsdyrfamilien *Mysidae* til Gjenstand for Behandling¹). I dette 2det Bidrag omhandles Cumaceerne, en ejendommelig, oprindelig nordisk Crustacé-gruppe, hvorfra dog ogsaa Former ere kjendte fra de sydligere Have (saasom fra Vestindien), men hvoraf hidtil end ikke en eneste Art har været omtalt fra Middelhavet. Resultaterne af Forfatterens Indsamlinger under den nævnte Rejse har været, at han har kunnet undersøge og bestemme i alt 23 Arter, hvoraf de fleste, nemlig 14, have vist sig at være nye for Videnskaben, medens Resten har kunnet identificeres med nordligere og bekjendte Former.

Af alle disse 23 Arter gives detaillerede Beskrivelser, som i Regelen omfatte begge Kjøen, der kunne udvise en saa betydelig indbyrdes Forskjel, at dette ikke sjelden har ledet til Opstillingen af nominelle Slægter. Og da alle hidtil bekjendte Cumacé-familier paa en enkelt nær (*Lampropidae*) have vist sig at være repræsenterede i Middelhavet, giver Forf. en kort systematisk Oversigt over samtlige kjendte Slægter, indordnede under deres respective Familier. Den hele Gruppe ansees som repræsenterende en egen Afdeling af de højere Crustaceer (*Malacostraca*), hvis Plads bliver midt imellem *Thoracostraca* og *Arthrostraca*, idet den danner et naturligt Bindeled mellem begge.

De nyopstillede, hidtil for Middelhavet ejendommelige Arter ere følgende: *Cuma gibba* og *C. pulchella*; *Cyclaspis cornigera*; *Iphinoë tenella* og *I. enermis*; *Cumopsis laevis*; *Leucon mediterraneus*; *Eudorella nana*; *Diastylis neapolitana*; *Pseudocuma ciliata*; *Campylaspis glabra* og *C. macrophthalma*; *Cumella limicola*, samt *Nannastacus longirostris*. Af disse repræsenterer *Cumopsis* tillige en ny Slægt. De Localiteter, hvorpaa Forfatterens Materiale indsamledes, vare Goletta (Tunis's Udhavn), Siracusa og Messina paa Sicilien, samt Neapel og Spezzia paa Italiens Fastland.

Paa 60 autographiske Plancher, udførte med Forfatterens sædvanlige Dygtighed, gives hele Figurer og Detailler (i Regelen af begge Kjøen) af alle de indsamlede Arter.

¹) Cfr. Letterst. Tidsskr, 1877, p. 191.

SARS, G. O. **Carcinologiske Bidrag til Norges Fauna. I. Monographi over de ved Norges Kyster forekommende Mysider. 3die Hefte.** (Univ. Progr. for 1ste Sem. 1880, Chra. 1879. 4to. pp. 131). Med 33 autogr. Pl.

I 1870 paabegyndte Prof. Sars Udgivelsen af en udførlig Monographi over de norske Arter af Familien *Mysidae*. 1ste Hefte, der udkom i det nævnte Aar med Understøttelse af Videnskabernes Selskab i Trondhjem, omfattede Slægterne *Erythrops*, G. O. Sars (med 5 Arter), *Parerythrops*, G. O. Sars (2) og *Pseudomma*, G. O. Sars (2), og ledsagedes af 5 lithogr. Plancher. 2det Hefte, udgivet 1872 med Understøttelse af samme Selskab, omfattede Slægterne *Amblyops*, G. O. Sars (med 1 Art) og *Mysidopsis*, G. O. Sars (3), ledsaget af 3 lithogr. Plancher (Pl. 6—8).

Med det netop udkomne 3die Hefte er Monographien afsluttet med Slægterne *Mysideis*, G. O. Sars (med 3 Arter), *Borecomysis*, G. O. Sars (3), *Siriella*, Dana (1); *Leptomysis*, G. O. Sars (2); *Hemimysis*, G. O. Sars (1); *Mysis*, Latr. (10); og *Mysidella*, G. O. Sars (med 2 Arter); desuden vedføjtes som Supplement til de tidligere Hefter 2 Arter *Parerythrops*, og 1 *Pseudomma*. Ingen for Videnskaben ny Art er her beskrevet. Plancherne, der denne Gang ere autographerede, ere 33 i Antal (Pl. 9—42).

Til Landets Fauna høre saaledes af denne Familie 36 Arter. I Afhandlingens Slutning gives en Oversigt over disse Arters geographiske Udbredelse paa alle de specielle Localiteter i og udenfor Norge, hvorfra de omhandlede Arter ere kjendte. 14 Arter angives som hidtil ikke fundne udenfor Norge. Videre ere 11 af arctisk Oprindelse; 7 af disse gaa til Spitsbergen, 3 til Grønland, og 6 til Nordamericas Nordostkyst, ligesom 4 af dem ere i Norge ikke fundne søndenfor Polarcirkelen. 11 Arter overskrive derimod ikke Polarcirkelen søndenfra, og maa derfor ansees som mere sydlige Former; af disse gaa 4 Arter til de britiske Øer, 2 til Belgien, og 3 lige ind i Middelhavet. En Art (*M. relicta*), Lov. tilhører, som bekjendt, de dybe Indsøer i Nord-europa, hvor den udgjør Levningerne af den oprindelige arctiske Fauna, og er i Norge funden af Forf. i Mjøsen.

d. Insecta.

SAHLBERG, I. **Bidrag til det Nordenfjeldske Norges Insectfauna** (Forh. Vid. Selsk. Chra 1880, No. 9, pp. 13.)

Docent Sahlberg i Helsingfors, der i entomologisk Øjemed besøgte Norge i Sommeren 1879, giver paa det anførte Sted en kortfattet Meddelelse om en Del sjeldnere *Hemiptera*, som han under denne Rejse havde Anledning til at indsamle, hovedsagelig paa Dovre, i Omegnen af Trondhjem, ved Bodø, og i Saltdalen. Nye for Norges Fauna ere 22 Arter, hvoraf 1, *Salda alpicola*, beskrives som ny. Af flere andre, tidligere utilstrækkeligt beskrevne Arter, gives udførlige Diagnoser.

SCHNEIDER, J. SPARRE. **Coleoptera, iagttagne ved Tromsø og i nærmeste Omegn** (Tromsø Museums Aarshefter. II. 1—57, Tromsø 1879).

I Indledningen til denne Afhandling nævner Forf., at han i 1877 var den første norske Entomolog, der undersøgte Tromsø og Finmarkens Amter. Hvad der tidligere var kjendt om Insectfaunaen i disse nordlige Landsdele, skyldtes hovedsagelig Prof. Zetterstedt, samt de tyske Entomologer Dr. Wocke og Staudinger; den første af disse, hvis Virksomhed ligger længere tilbage i Tiden, gjorde væsentlig Diptererne til Gjenstanden for sine Undersøgelser, de sidste Lepidoptererne. Forf. giver i det ovennævnte, vistnok nordligste videnskabelige Tidsskrift paa Jorden, en samlet Fortegnelse over de *Coleoptera*, som han under sit Ophold som Conservator ved Tromsø Musæum i Løbet af de sidste 3 Aar har havt Anledning til at indsamle paa Tromsø og den nærmeste Omegn, en Afdeling af Faunaen, der hidtil var ganske ukjendt fra disse Landsdele. Denne Fortegnelse omfatter 133 Arter, der alle, paa 3 nær, ere Resultatet af Forfatterens egne Undersøgelser. Af disse Arter tilhører den overvejende Del Rækkerne *Carnivori* med 40, og *Brachelytra* med 40 Arter; af *Palpicornes* findes 4, *Clavicornes* 8, *Lamellicornes* 6, *Serricornes* 10, *Rhynchophori* 14, *Longicornes* 3, og *Phytophagie* 5 Arter, medens Rækkerne *Xylophagi*, *Fungicolae* og *Heteromera* blot hver tæller 1 Art. Af *Aphidiphagi* findes ingen.

Blandt disse 133 Arter ere følgende 9 Arter tidligere ikke kjendte som tilhørende Landets Fauna: *Helophorus planicollis*, Thoms., *Microsaurus temporalis*, Thoms., *Othius melanocephalus*, Grav., *Stenus brachycerus*, Thoms., *Atheta atramentaria*, Gyll. og *A. eremita*, Rye, *Gnypeta coerulea*, Sahlb., *Platysthetus nodifrons*, Sahlb., samt *Anchicera analis*, Er. Med Undtagelse af den første og den sidste af disse ere alle Brachelytrer.

Til Slutning vedføjes en kort Sammenligning mellem Coleopter-faunaen paa Tromsøen og i Bergens Omegn; af de 288 Arter, der tilhøre det sidstnævnte Gebet, ere 66 Arter fælles for begge.

SCHNEIDER, J. SPARRE. **Entomologiske Undersøgelser i Søndre Bergenhus Amt** (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1879, No. 2, pp. 12).

Udgjør et Supplement til Forfatterens i 1875 (Forh. Vid. Selsk. Chra 1875, p. 109—210) udgivne Afhandling: „De i Søndre Bergenhus Amt hidtil observerede *Coleoptera* og *Lepidoptera*“. Af den førstnævnte Orden tillægges 4, af den sidstnævnte 12 Arter, der tidligere ikke vare observerede i det nævnte Gebet. 2 af disse, *Mamestra nebulosa*, Hufn. og *Grapholitha roseticolana*, Zell. vare tillige nye for Landets Fauna. Flere af de nytilkomne Lepidopterer høre til de for Norge ejendommelige Former, saaledes *Elachista montonella* og *E. grisescens*, samt *Gelechia perspersella*, alle beskrevne af Dr. Wocke. Fremdeles kan nævnes *Sphinx convolvuli*, Lin, hvoraf et Par Individuer fangedes Høsten 1875 i Hardanger og ved Bergen; samme Aar var den endog talrig paa enkelte andre Steder i den sydlige Del af Landet. Siden 1861 syntes den ikke at have vist sig i Norge, og Forf. anser alle Individuer som indvandrede fra Syd- eller Mellem-Europa.

SCHNEIDER, J. SPARRE. **Lepidopterologiske bidrag til Norges arktiske fauna** (Tromsø Museums Aarshefter. III. p. 53—95, Tromsø 1880).

Forfatteren gjør i denne Afhandling Rede for en entomologisk Udflugt til Bejeren og Grøtø i Juli 1880, begge Localiteter beliggende umiddelbart nordenfor Polarcirkelen, og giver en

Fortegnelse over de *Lepidoptera*, som han herunder havde Anledning til at indsamle. I Bejeren, der ligger under 67° N. B., fandtes Insectfaunaen paa Fjeldene i et Par Tusinde Fods Højde over Havet at være fuldstændig arctisk. I de frodige Lier under Terrasserne i Dalbunden fandtes Lepidopterer i saa store Masser sværmende om i de varme Sommerdage, at Forf. neppe nogetsteds i Landets sydlige eller nordlige Dele har fundet et større Individantal samlet paa en enkelt Localitet. Nye for den arctiske Fauna ere 26 Arter. En af disse, *Zygaena filipendulae*, opføres som en egen Varietet, *var. arctica*.

SCHØYEN, W. M. Supplement til H. Siebke's *Enumeratio Insectorum Norvegicorum, Fasciculus I—II (Hemiptera, Orthoptera & Coleoptera)* (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1879, No. 3, pp. 75.)

Afdøde Conservator Siebke's i 1874 paabegyndte „*Enumeratio Insectorum Norvegicorum*“ (de 2 første Fascikler) var den første samlede og videnskabelige Fortegnelse over Norges *Hemiptera*, *Orthoptera* og *Coleoptera*, der hidtil var udkommet. Denne Fortegnelse var i det store taget baseret paa Forfatterens egne Undersøgelser, da det entomologiske Studium hidtil ikke havde talt særdeles mange Dyrkere i Landet, og der om disses Forskninger saagodtsom intet forelaa trykt; og da store Trakter af Landet fremdeles henlaa næsten fuldkommen uundersøgte, var det en Selvfølge, at Siebke's *Enumeratio* ikke paa langt nær kunde ventes at være fuldstændig. Dette har ogsaa bekræftet sig, efterat de entomologiske Undersøgelser i de senest forløbne Aar ere blevne drevne med særdeles Iver af flere yngre og dygtige Forskere, der have kunnet gjøre flere Egne af Norge, hvis Fauna hidtil var ganske eller delvis ubekjendt, til Gjenstand for sine Undersøgelser.

Cand. Schøyen har i ovennævnte Arbejde nedlagt Resultatet af disse sidste Aars Undersøgelser, forsaavidt de supplere den første Afdeling af Conservator Siebke's Værk. Under Udarbejdelsen af dette Supplement er taget Hensyn ikke blot til hans egne og øvriges senere Undersøgelser og Indsamlinger, forsaavidt de ere ham bekjendte, men ogsaa benyttet en Del ældre Skrifter,

der kunne sees ikke at have været kjendte eller paaagtede af Siebke. Det samlede Tillæg til Landets Fauna inden de nævnte Ordener har saaledes beløbet sig til 12 Hemipterer, 1 Orthopter, og 290 Coleopterer; af den uventet store Mængde, tilhørende den sidstnævnte Orden, skyldes en væsentlig Del botanisk Gartner Moe's Samlinger, der næsten alle stamme fra Omegnen af Christiania. Der kan i nærværende korte Referat ikke blive Plads til at fremhæve nogen enkelt af det store Antal; de fleste tilhøre Brachelytrernes og Rhynchophorerens Grupper. Af nye for Videnskaben findes ingen opført.

Foruden disse for Faunaen nye Former indeholder Afhandlingen talrige nye Localiteter for et stort Antal af de tidligere bekjendte Arter.

SCHØYEN, W. M. Fortsat Bidrag til Dovrefjelds og Gudbrandsdalens Insektfauna (Nyt Mag. f. Naturv. 24 B. 4 H. 1879, p. 306—309).

Udgjør et Supplement til Forfatterens i samme Tidsskrift tidligere meddelte Afhandling: „Bidrag til Gudbrandsdalens og Dovrefjelds Insektfauna“ (24de B. p. 153¹), og omhandler en Del *Lepidoptera*, indsamlede i de nævnte Trakter i Aug. 1878. Nye for Landets Fauna vare *Teras aspersana*, Hb. *Agrotis vestigialis*, (Hufn.), *Agrotis fatidica*, Hb., samt *Oedematophorus rogenhoferi*, Mann; den sidste var tillige ny for Scandinavien, og tidligere blot kjendt fra Grosz-Glockner. Ligeledes anføres som ny for Faunaen *Micropteryx mansuetellus*, Zett. der var funden under den tidligere Reise, men først nu bestemt. Endvidere omtales en Del Arter, der tidligere ikke vare fundne paa Dovre. Derimod paaviser Forf., at *Vanessa io* med urette af Dr. Wocke er opført som forekommende i Gudbrandsdalen, idet den nævnte Art aldrig er fundet indenfor Landets Grændser.

SCHØYEN, W. M. *Pyralis secalis*, L. (Stett. Entom. Zeit. 40 Jahrg. 1879, p. 389—396).

Linné's meget omtvistede *Pyralis secalis* paavises at være

*) Cfr. Letterst. Tidsskr. 1879, p. 493.

en *Hadena*, og identisk med *H. didyma*, Esp., hvorefter Artens Navn bliver *Hadena secalis*, (Lin.) 1766.

SCHØYEN, W. M. Ueber die Synonymie und die rechtmässige Benennung der *Botys octomaculata*, auct. (Stett. Entom. Zeit. 40 Jahrg. 1879, p. 396—399).

Forf. paaviser, at den i 1771 af Linné opstillede *Phalaena (Geometra) octomaculata*, der senere yderligere har modtaget flere nye Benævnelser, er allerede i 1768 tydeligt beskrevet af H. Strøm under Navn af *Phalaena (Geometra) funebris*, hvorefter Artens Navn bliver *Botys funebris*, (Strøm) 1768.

SCHØYEN, W. M. Prioritätsberechtigete Lepidopteren-Namen aus H. Strøm's entomologischen Abhandlungen (Stett. Entom. Zeit. 41 Jahrg. Apr.—Juni 1880, p. 134—136).

Xanthia flavago, (Fabr.) 1787, er allerede i 1783 af Strøm beskrevet og afbildet under Navn af *Noctua lutea*, hvorefter Artens Navn bliver *Xanthia lutea*, (Strøm) 1783.

Ligeledes antages Strøm's paa samme Sted under Navn af *Geometra autumnalis* beskrevne Art at være identisk med *Cidaria trifasciata*, Bkh.

Endelig er *Teras contaminana*, Hb. af Strøm beskrevet under Navn af *Tortrix reticulata*, saaledes at dens rette Navn bliver *Teras reticulata*, (Strøm) 1783.

SCHØYEN, W. M. Lepidopterologiske Bidrag til Norges Fauna (Nyt. Mag. f. Naturv. 25 B. 4 H. 1880 p. 301—309, Chra).

Da Conservator Schneider i 1876 udgav 3die Fascikel af Siebke's „*Enumeratio Insectorum Norvegicorum*“, der omfattede Lepidopternerne, kunde han optage som tilhørende Norges Fauna ialt 934 Arter. Hertil giver Forf. i nærværende Afhandling et ikke ubetydeligt Tillæg, der dels bestaar af ældre, tidligere forbigaaede eller mistydede Arter, dels i nye Fund fra de seneste Aar. Allerede i Wallengrens „*Species Tortr. et Tin. Scand.*“, der udkom omtrent samtidigt med Siebke's *Enumeratio*, findes 13 af denne ikke optagne Arter fra Norge, ligesom der,

Wallengren's Tydninger af de af H. Strøm i forrige Aarhundrede beskrevne *Lepidoptera* fra Søndmøre, høre 9 tidligere uoptagne Arter til Landets Fauna. I Schneider's Indberetning om hans lepidopterologiske Reise i 1876 (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1877, No. 4) sees 4 Arter at være nye for Landets Fauna. Endelig har Hr. Schøyen i nærværende Afhandling at tillægge yderligere 38 Arter, saaledes at Tillægget beløber sig til ialt 103 Arter. Naar endelig borttages 18 af de i Siebke's *Enumeratio* opregnede Arter, der dels ved Fejltagelse, dels ved urigtig Bestemmelse ere indkomne i denne, bliver Antallet af Landets *Lepidoptera* for Tiden 1019, hvoraf 92 tilhøre *Rhopalocera*, 26 *Sphinges*, 71 *Bombyces*, 195 *Noctuae*, 175 *Geometrae*, 80 *Pyralidae*, 155 *Tortricidae*, 196 *Tineidae*, 6 *Micropterygidae* og 23 *Pterophoridae*, eller tilsammen 559 *Macrolepidoptera* og 460 *Microlepidoptera*.

SCHØYEN, W. M. **Oversigt over de i Norges arctiske Region hidtil fundne Lepidoptera** (Arch. f. Math. og Naturv. 1880, 5 B. 1880, p. 119—228). Med 1 farvetr. Pl.

Denne er den udførligste og mest betydelige af de i Aarets Løb udkomne entomologiske Afhandlinger, og giver en samlet Oversigt over alle inden den arctiske Region af Norge hidtil fundne *Lepidoptera*. Grændsen for denne Region har Forf. sat ved Polarcirkelen, idet Saltdalen, der er det sydligste Gebet af Fastlandet ovenfor denne, allerede kan opvise en hel Række af rent arctiske Former.

Efterat Forf. først har gennemgaaet de forskjellige Bidrag til Kundskaben om Lepidopter-faunaen i disse Egne, der skyldes de tidligere Naturforskere Sommerfelt (1827), Zetterstedt (1840), Wallengren (1855), Staudinger & Wocke (1860), og enkelte andre mindre Bidrag, paaviser han, at det samlede Antal Arter indenfor Norges arctiske Gebet for Tiden udgjør 300, hvoraf 39 tilhøre *Rhopalocera*, 4 *Sphinges*, 18 *Bombyces*, 26 *Noctuae*, 57 *Geometrae*, 27 *Pyralidae*, 51 *Tortricidae*, 73 *Tineidae*, og 5 *Pterophoridae*, tilsammen af *Macrolepidoptera* 144, af *Microlepidoptera* 156 Arter.

Af disse er *Nola arctica* en for Videnskaben ny Art af

Bombycidernes Gruppe, og beskrives udførligt, samt afbildes efter et Han- og et Hun-Individ, funden i 1878 og 1879 i Syd Varanger.

12 Arter ere nye for Landets Fauna, nemlig (foruden den ovennævnte *Nola arctica*): *Colias nastes*, var. *werdandi*, *Lycaena orbitulus*, var. *aquilo*, *Melitaea iduna*, *Arctia quenselii*, var. *gelida*, *Psyche standfussi*, *Eupithecia abietaria*, *Eupithecia indigata*, *Penthina sudetana*, *Oecophora similella*, *Lithocolletis alpina*, og *Mimaesoptilus coprodactylus*. 49 Arter vare tidligere ikke fundne eller anmærkede indenfor det arctiske Gebet.

Inden Forf. gaar over til de specielle Bemærkninger over hver enkelt Art, giver han en tabellarisk Oversigt over Norges arctisk-alpine Lepidopter-fauna's Udbredelse, sammenlignet med Arternes Udbredelse over Labrador, Grønland, Island, Siberien, samt Mellem-Europas Lavlands- og Alpetrakter, forsaavidt denne for Tiden er kjendt.

Forfatterens egne Undersøgelser i Norges arctiske Egne, der foretoges i Somrene 1878 og 1879, have væsentlig omfattet Districterne Saltdalen og Omegnen af Bodø, Alten, Porsanger, Syd-Varanger, Vadsø Omegn, samt Trakten om Karasjok.

Den ledsagende Planche giver smukke farvetrykte Afbildninger (udførte af Forf.) af *Nola arctica*, n. sp. (Han og Hun), *Arctia quenselii*, var. *gelida* (Hunnen), samt en ny Varietet af *Cidaria polata*, som Forf. benævner var. *cineraria*.

SCHØYEN, W. M. Om *Furuspinderens* (*Eutrichia pini*) Optræden i Norge i Aarene 1812—16 (Entom. Tidsskr. 1 B. p. 39—42. Stockh. 1880).

Giver en Fremstilling af en Masse-Optræden af *Eutrichia pini* i Aarene 1812—1816 og de Ødelæggelser, som den herunder foraarsagede paa Skovene i det sydlige Norge. Den optraadte først i Smaalenene, senere i Modums, Krydsherreds og Østerdalens Skovstrækninger, og anrettede en betydelig Skade paa Naaletræerne. I de nærmest paafølgende Aar synes Ødelæggelsen af sig selv at være standset.

SCHØYEN, W. M. **Coleopterologiske Notitser** (Entom. Tidsskr. 1 B. p. 177—185. Stockh. 1880.)

Behandler væsentlig Prioritetsrettens Gjennemførelse hos en Del nordiske Coleoptera, efterat Forf. kritisk har gennemgaaet Strøm's entomologiske Afhandlinger fra forrige Aarhundrede. Ifølge de af Forf. givne Begrundelser vil *Polydrosus micans*, F. med rette benævnes *P. mollis*, (Strøm) 1768; *Otiorhynchus lepidopterus*, F. = *O. salicis*, (Strøm) 1768; *Otiorhynchus maurus*, Gyll. = *O. dubius*, (Strøm) 1783. *Philonthus marginatus*, F. = *Ph. marginatus*, (Strøm) 1768; *Cymindis basalis*, Gyll. = *C. mollis*, (Strøm) 1768; *Patrobus excavatus*, Payk. = *P. atrorufus*, (Strøm) 1768; *Nebria gyllenhali*, Schönh. = *N. rufescens*, (Strøm) 1768. Desuden findes Meddelelse om *Meloë violacea*, der af Forf. fandtes i stort Antal i Saltdalen i Nordland i Mai 1879, og dens Adfærd før Parringen.

SCHØYEN, W. M. **Bemærkninger til Siebke's Enumeratio Insect. Norveg. Fasc. V, Pars I. (Hymenoptera phytophaga et aculeata), edidit J. Sp. Schneider** (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1880, No. 10, pp. 15.)

Som et Supplement til den nedenfor omtalte af Conservator Schneider udgivne 5te Fascikel af Siebke's *Enumeratio*, der omhandler *Hymenoptera phytophaga* og *H. aculeata*, tilføjer Hr. Schøyen en Del Data, hentede fra et Par tidligere ikke paaagtede, men dog særdeles vigtige Kildeskrifter, især forskjellige af H. Strøm's entomologiske Afhandlinger i forrige Aarhundrede, (1765—1788). Det samlede Antal bliver herved forøget med 7 Arter.

SIEBKE, H. S. **Enumeratio Insectorum Norvegicorum, Fasciculum V, Catalogum Hymenopterorum continentem (Pars I), edidit J. Sparre Schneider** (Progr. Univ. Reg. Frederic. Chra. 1880, pp. 95).

Den 5te Afdeling af Conservator Siebke's efterladte Manuscript, „*Enumeratio Insectorum Norvegicorum*“, er, ligesom de tidligere, udgivet af Conservator Schneider, og udgjør Universitetsprogrammet for 2det Semester 1880. Det omhandler 1ste Afsnit af Ordenen *Hymenoptera*, nemlig Afdelingerne *H. phytophaga*,

omfattende 204 Arter, og *H. aculeata*, med 266 Arter. 2det Afsnit vil omfatte Ichneumonidernes talrige Gruppe.

Den her meddelte Fortegnelse er, ligesaa lidt som de øvrige af Conservator Schneider besørgede Afdelinger, et ordret Aftryk af Siebke's Manuscripter. For at gjøre Fortegnelsen fuldstændig, saaledes at den kommer til at udgjøre en virkelig Oversigt over alle hidtil i Landet bekendte Arter, har Udgiveren vedføjet Bemærkninger om saavel sine egne Fund, som andre Entomologers, forsaavidt disse vare ham bekendte. Især har han modtaget værdifulde Bidrag af Cand. Schøyen, Prof. Zetterstedt, Docent Dahlbom, og Prof. Thomson.

I Heftets Slutning gives en alphabetisk Indholdsfortegnelse over alle de i de 5 hidtil udkomne Fascikler optagne Slægtsnavne.

WALLENGREN, H. D. J. **Ett försök att bestämma en del utaf H. Ström beskrifna Norska Insekter** (Forh. Vid. Selsk. Chra. 1880, No. 2, pp. 24). Med et Efterskrift af M. W. Schøyen, (ibid. p. 24—31).

Paa Opfordring af Cand. Schøyen har Pastor Wallengren kritisk gennemgaaet de af Naturforskeren og Præsten H. Strøm udgivne entomologiske Afhandlinger, der findes optagne i det Trondhjemske Selskabs Skrifter B. III., 1765, samt i det Kgl. Norske og det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Skrifter i Aarene 1768—1788, hvilke tidligere saagodtsom helt og holdent have været upaaagtede af inden- og udenlandske Entomologer. I flere af disse Afhandlinger, hvis Antal er 8, har Hr. Strøm leveret fuldt ud kjendelige Beskrivelser over Insecter, væsentlig af *Lepidoptera*, tildels ledsagede af Afbildninger, der senere af andre er bleven beskrevne som nye. Et Par af disse Afhandlinger, der ikke have været tilgængelige for Pastor Wallengren, har Cand. Schøyen gennemgaaet i et Efterskrift; det samlede faunistiske Bidrag, som herigjennem tilflyder vore Insectcataloger, er særdeles værdifuldt, og indeholder adskillige Arter, der hidtil ikke have været anførte som tilhørende vor Fauna, og saaledes heller ikke siden Strøm's Tid have været gjenfundne; herved maa dog bemærkes, at de af Strøm undersøgte Egne af Landet hidtil ikke have været

Gjenstand for nogen nøjagtig Undersøgelse af vore Entomologer.

f. Vermes.

HANSEN, G. ARMAUER. **Annelider fra den norske Nordhavsexpedition i 1878** (Nyt Mag. f. Naturv. 25 B. 3 H. 1880, p. 224—234.) Med 5 autogr. Pl.

Indeholder en Opregning af de under Nordhavs-Expeditionens sidste Togt (1878) indsamlede Annelider. Som nye beskrives *Polgnoë assimilis*, *P. spinulosa*, *P. foraminifera*, og *P. glaberrima*, *Phylodoce arctica*, *Brada granulosa*, *Trophonia arctica*, *Tr. borealis*, og *Tr. rugosa*. 5 autographerede Pl. ledsage Afhandlingen.

DANIELSSEN, D. C. og KOREN, J. **Fra den norske Nordhavs-Expedition. Gephyreer.** (Nyt Mag. f. Naturv. 26 B. 1 H. 1880 p. 44—66.) Med 2 lithogr. Pl.

Indeholder en detailleret anatomisk Beskrivelse over Gephyreerne *Hamingia arctica*, n. gen. & sp., samt kortere Diagnoser af *Phascalosoma liljeborgii*, *Aspidosiphon armatum*, *Onechnesoma glaciale*, *Stephanostoma hansenii*, *Saccosoma vitreum*, samt *Epi-thetosoma norvegicum*, samtlige nye Arter, og de 3 sidste tillige nye Slægter, alle indsamlede under den norske Nordhavs-Expedition 1876—78. En Dobbeltplanche med overordentlig smukt udførte Figurer ledsage Afhandlingen.

DANIELSSEN, D. C. og KOREN, J. **Fra den norske Nordhavsexpedition. Echinodermer.** (Nyt Mag. for Naturv. 25 B. 2 H. p. 83—140). Med 6 Pl.

Udgjør den 3die Meddelelse¹⁾ om de under Nordhavs-Expeditionen indsamlede Echinodermer, og omhandler, ligesom den nærmest foregaaende, enkelte mere ejendommelige eller hidtil ubekjendte Holothurider. Som nye for Videnskaben opstilles *Kolga hyalina*, *Acanthotrochus mirabilis*, samt *Ankyroderma*

¹⁾ Nyt Mag. f. Naturv., 23 B. 2 H., p. 45 (1877), og 24 B. 3 H., p. 229 (1878); cfr. Letterst. Tidsskr. 1878, p. 192, og 1879, p. 495.

jeffreysi og *affine*, alle tillige repræsenterende nye Slægter. Den førstnævnte Art, der optoges fra 11—1200 Favnes Dyb og iskoldt Vand vestenfor Finmarken og Beeren Eiland, tilhører Familien *Elpididae*, Théel, der saaledes kommer til at omfatte Slægterne *Elpidia*, *Irpa* og *Kolga*. Fremdeles paavises Identiteten af *Oligotrochus vitreus*, M. Sars 1865 og *Myriotrochus brevis*, Huxley 1852, og den førstnævnte Slægt bliver saaledes at inddrage, ligesom at *Molpadia borealis*, M. Sars, ikke tilhører denne Slægt, men gaar ind under Dan. & Koren's i 1878 dannede Slægt *Trochostoma*. Til Slutning gives en Synopsis over Slægterne *Trochostoma* og *Ankyroderma*. Saavel af de ovennævnte nye Arter, som af enkelte blandt de øvrige gives detaillerede Beskrivelser, der fornemmelig behandler deres anatomiske Bygning.

3 Dobbeltplancher, udførte i Bergen, gjængive væsentlig anatomiske Detailler af de nye Arter.

h. Diverse Invertebrata.

STORM, V. **Bidrag til Kundskab om Thronhjemsfjordens Fauna.** (Kgl. N. Vid. Selsk. Skr. 1878, p. 9—36. T.hjem 1879).

Indeholder hovedsageligt Resultaterne af de indholdsrige Bundskrabninger, der af Forf. ere foretagne i 1878 i Thronhjemsfjorden. Efter kortelig at have omtalt en Del herunder erhvervede Fiske, hvoriblandt kunne nævnes *Cottunculus microps*, Coll., tidligere blot fundet i et Expl. ved Hammerfest, og senest under Nordhavs-Expeditionen ved Spitsbergen, opregnes en Del af de sjeldnere Evertebrater; blandt Molluskerne kunne saaledes nævnes *Lima excavata*, Fabr., der forekommer i Mængde, og opnaar en Længde af indtil 172 mm., fremdeles *Sipho sarsii*, Jeffr., *Octopus bairdi*, Verr. o. a. Af Echinodermer fandtes 9 Arter, der tidligere ikke vare bemærkede i den paa disse Former overordentlig rige Thronhjemsfjord, og som saaledes blive at tillægge den af Forf. ved en tidligere Lejlighed¹⁾ givne Oversigt over de her fundne Arter, hvis Antal nu er 74. Blandt Echinodermerne kunne mærkes *Ophiacantha anomala*, G. O. Sars, og

¹⁾ Cfr. Letterst. Tidsskr, 1879, p. 495.

O. spectabilis, G. O. Sars, hvoraf den første, der tidligere blot var kjendt i enkelte Exemplarer, viste sig hyppig i Oculina-regionen; fremdeles *Archaster tenuispinus*, D. & K., de 2 Arter *Brisinga*, samt *Solaster furcifer*, D. & K., og *Goniaster hispidus*, M. Sars. Blandt Anthozoerne kunne mærkes *Cerianthus lloydii*, Gosse, og *Nephtya rathkiana*; af Hydroider *Stylaster gemmascens*, Esp. (i Mængde), *Aglaophenia bicuspis* og *A. integra*, G. O. Sars, *Lafoëa capillaris*, G. O. Sars, samt adskillige andre sjeldnere Former. Endelig omtales et Antal Annelider, hvori blandt udførlige Diagnoser og Beskrivelser meddeles af et Par formentlig nye Arter, nemlig *Laenilla violacea* og *L. oculinarum*, optagne fra et Dyb af 80—250 Favne.

STORM, V. **Bidrag til Kundskab om Thronhjemsfjordens Fauna. II.** (Kgl. N. Vid. Selsk. Skr. 1879, p. 109—125. T.hjem 1880).

En Fortsættelse af de i dette Tidsskrifts Aargang for 1878 meddelte Resultater af Forfatterens seneste Dybvandsskrabninger i Thronhjemsfjorden. Blot Evertebrater omhandles. Blandt Crustaceer af større Interesse kunne nævnes *Colocaris macandreae*, Bell, *Bythocaris simplicirostris*, G. O. Sars, *Pasiphaë sivado*, M. Sars, og *P. tarda*, Kr., hvilke begge sidste ere temmelig talrige, fremdeles *Boreomysis tridens*, G. O. Sars, samt *Trischizostoma raschii*, Boeck. Af Molluskerne kunne nævnes *Marsenia prodita*, Lov., *Torellia vestita*, Jeffr., *Abra longicollis*, Scacchy, og *Capulus hungaricus*, Lin. Af Echinodermer *Rhizocrinus lofotensis*, M. Sars; af Hydroider *Companularia flexuosa*, Hincks, samt af Polyzoër *Rhabdopleura mirabilis*, M. Sars.

